

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Plocha kruhu - metodou osmiúhelníku

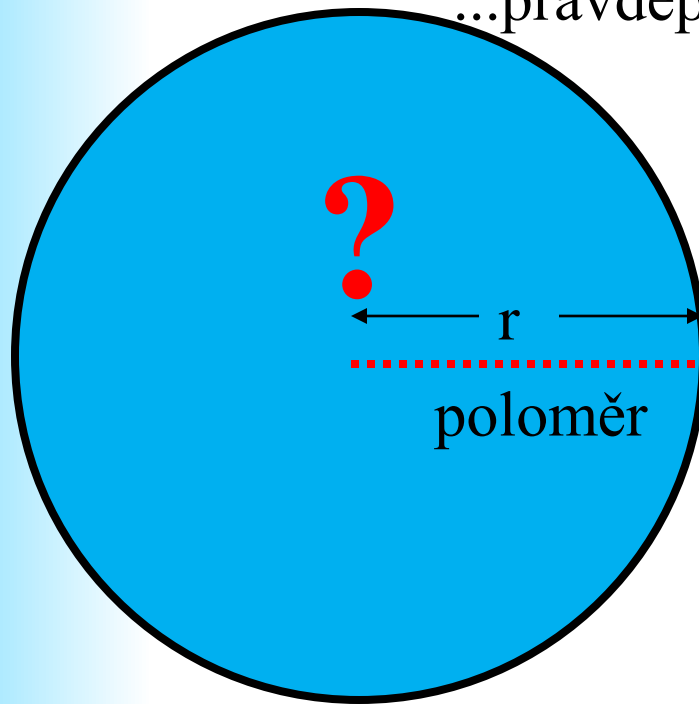
Mgr. Jitka Koubová

Název školy	Základní škola a Mateřská škola Tatenice
Číslo projektu	CZ. 1.07
Název šablony klíčové aktivity	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Vzdělávací oblast	Matematika a její aplikace
Vzdělávací období	3.
Předmět	Matematika
Téma hodiny	Plocha kruhu – metodou osmiúhelníku
Označení	VY_32_INOVACE_20_Plocha kruhu metodou osmiúhelníku

Klikni myší a pokračuj!

Jak bys vypočítal plochu
tohoto kruhu ?

...pravděpodobně použiješ vzorec $S = \pi \cdot r^2$

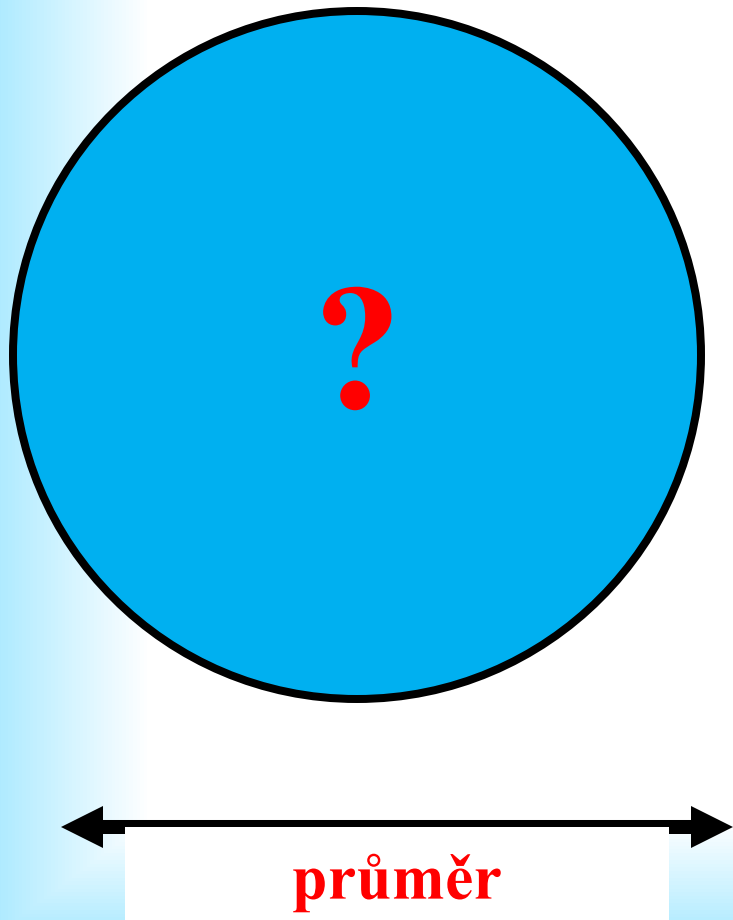
Jestliže průměr je $2 \cdot$ poloměr,
a poloměr je 1

$$\begin{aligned} \text{pak } S &= \pi r^2 \\ &= 3,14 \cdot 1 \cdot 1 \\ &= 3,14 \text{ dm}^2 \text{ (přibližně)} \end{aligned}$$

d...průměr

Pokračuj kliknutím
myší!

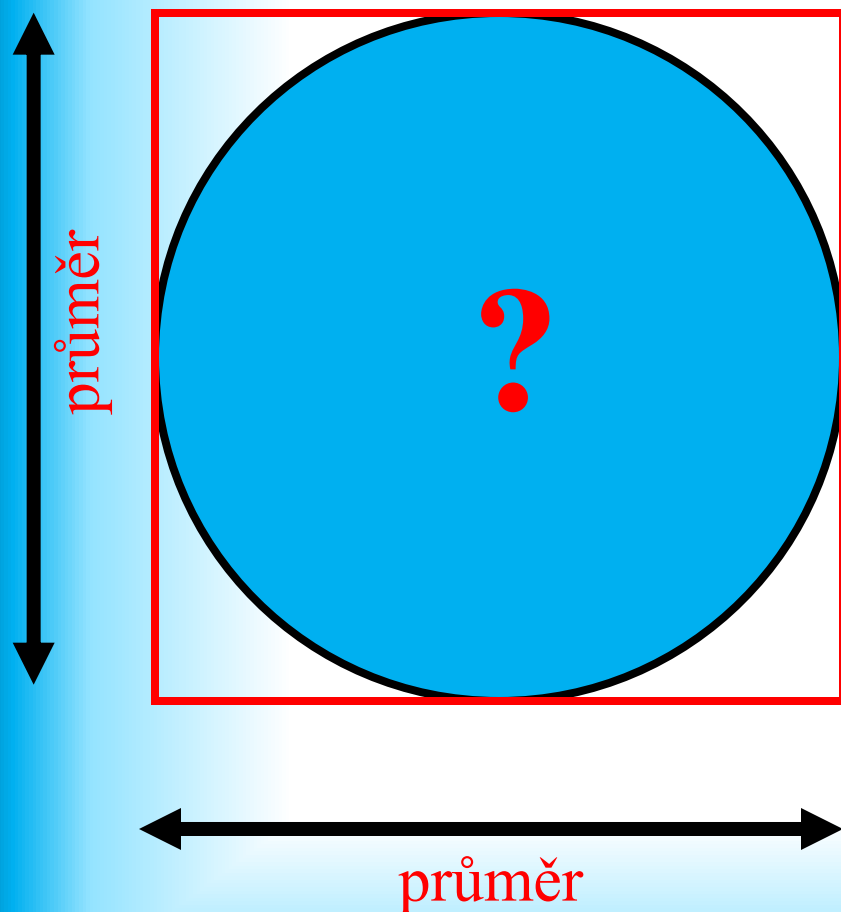
Zkus popřemýšlet, jak asi počítali dříve
obsah kruhu, než znali číslo π ?

Staří Egyptané měli
fascinující metodu,
podle které byl
výpočet hodně blízko
výpočtu, který
dostaneme
dosazením do
známého vzorce.

Egyptská osmiúhelníková metoda

Klikni myší a pokračuj!

Sestroj čtverec jehož strany jsou tečny ke kružnici.

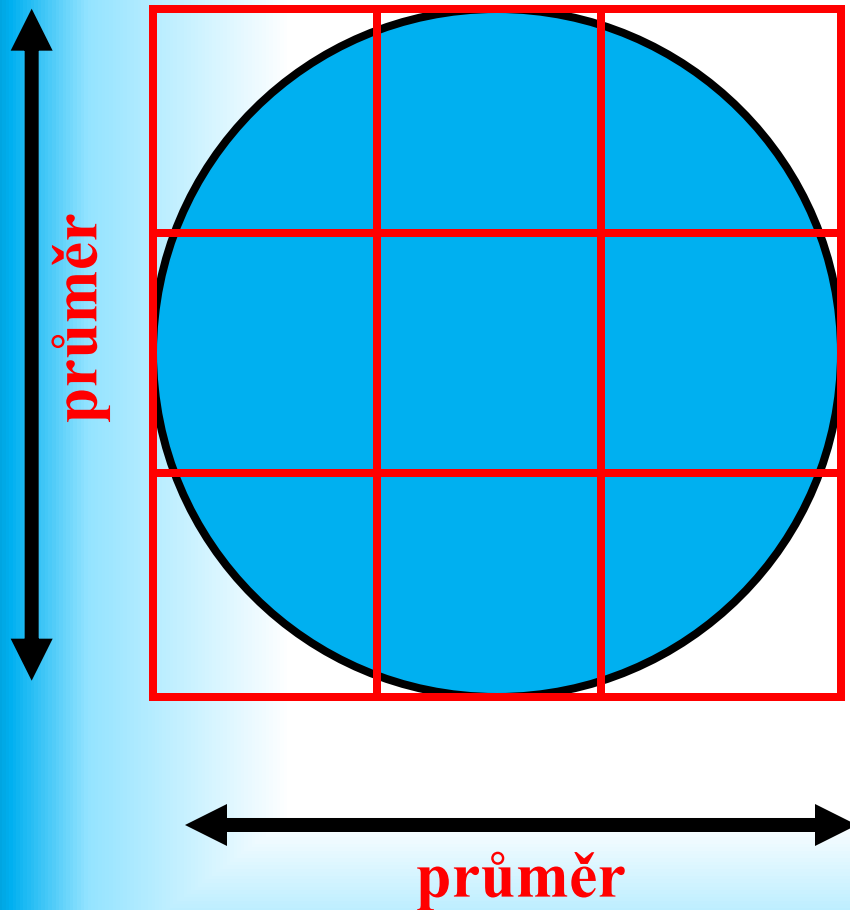
Jaká je plocha tohoto čtverce ?

Ano.... je to $2 \cdot 2$
takže

$$S = 4 \text{ dm}^2$$

Egyptská osmiúhelníková metoda metoda

Klikni myší a
pokračuj!

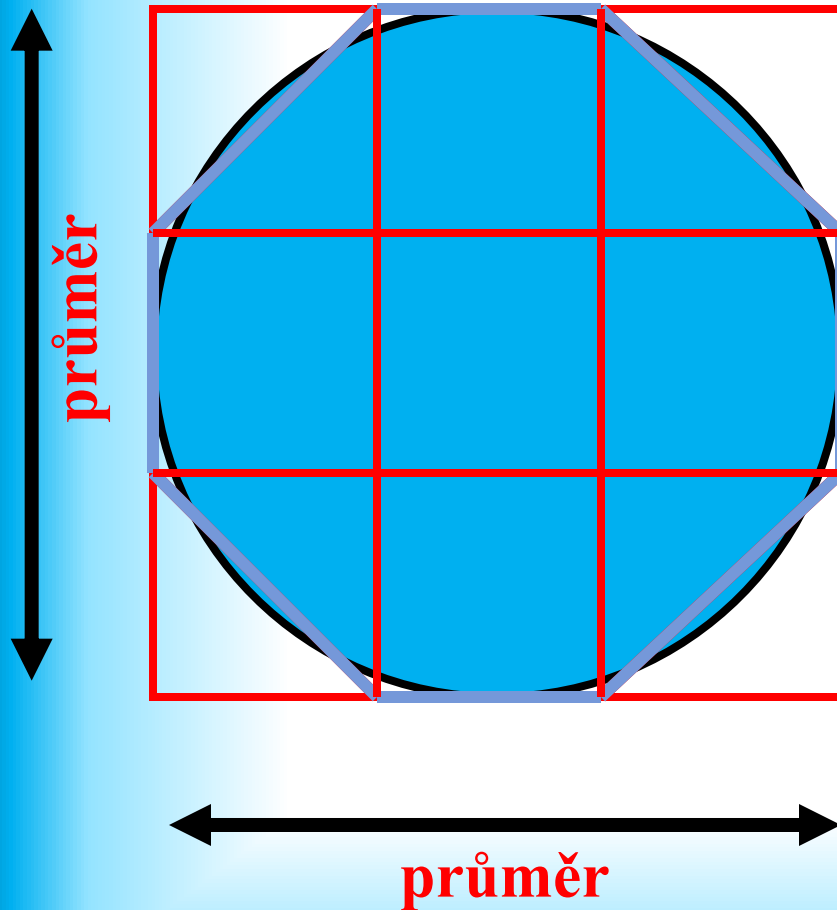

Nyní rozdělíme tento
čtverec na 9 stejných
menších čtverců.

Všimni si, že každý malý
čtvereček je $1/9$ z plochy
velkého čtverce – toto
zjištění použijeme
později.

Egyptská osmiúhelníková metoda

Klikni myší a pokračuj!

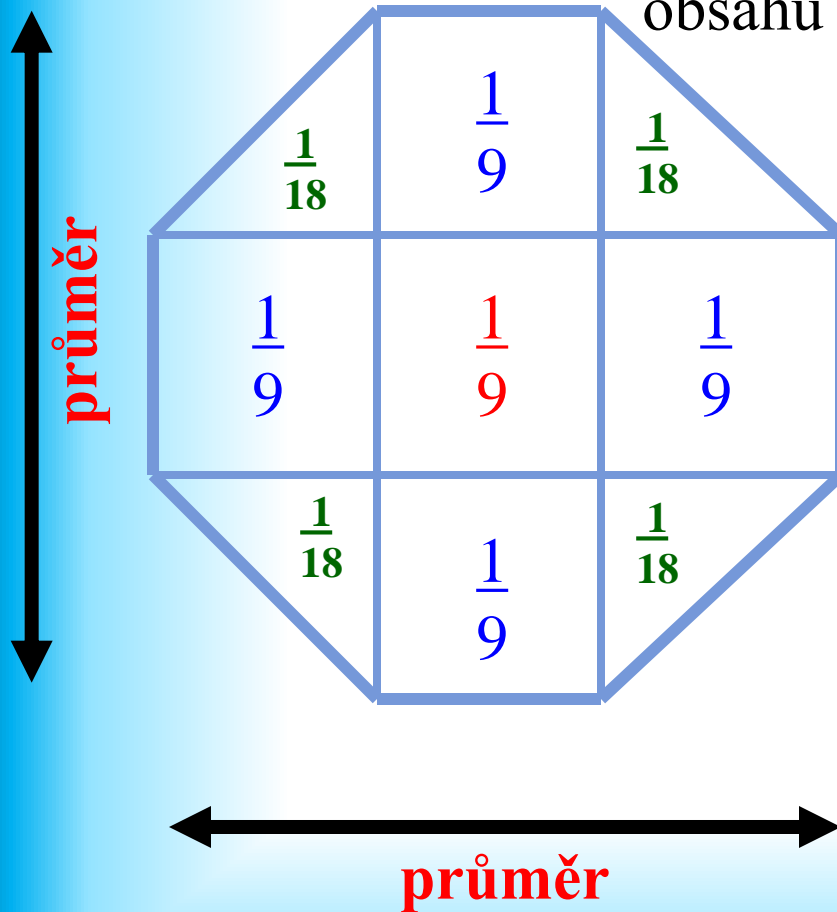
Nakonec...rozpůlíme všechny 4 rohové čtverečky na polovinu, tak, že sestojíme jejich úhlopříčky.
Koukni – sestojili jsme osmiúhelník kolem kružnice!

Všimni si také, že jeho plocha je téměř stejně velká jako plocha kruhu!

Egyptská osmiúhelníková metoda

Klikni myší a pokračuj!

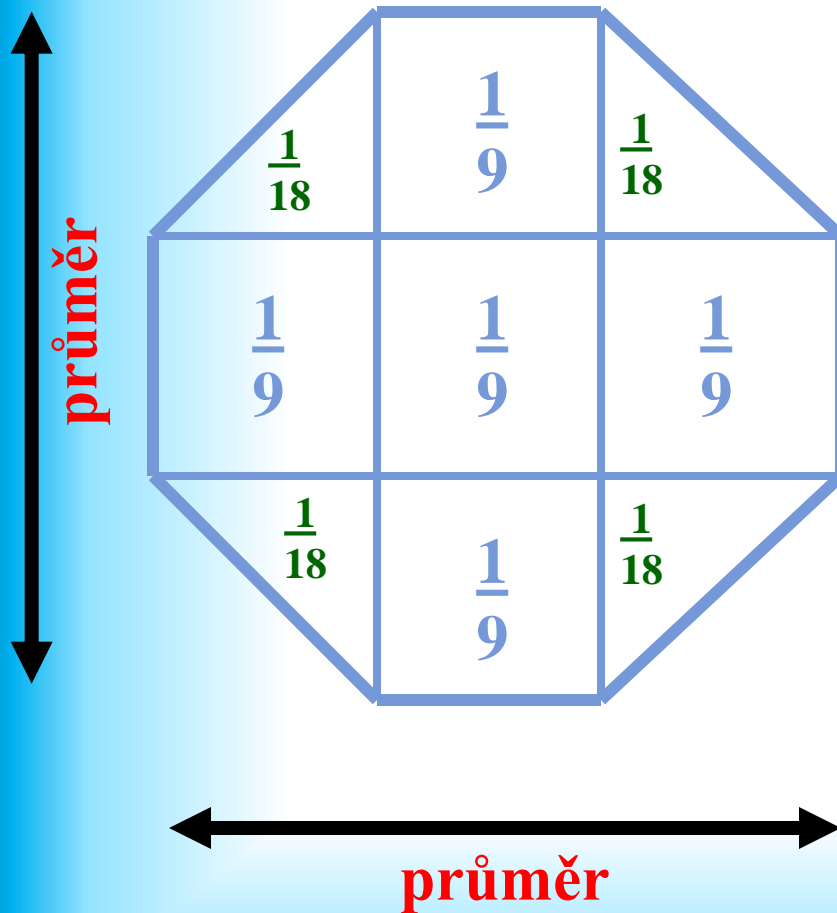
EGYPTĀNÉ byli velmi blízko výpočtu obsahu kruhu obsahem tohoto osmiúhelníku

Tento osmiúhelník má
5 čtverečků o obsahu $\frac{1}{9}$ z
původního čtverce a
4 čtverečky o obsahu $\frac{1}{18}$
původního čtverce...

Egyptská osmiúhelníková metoda

Klikni myší a pokračuj!

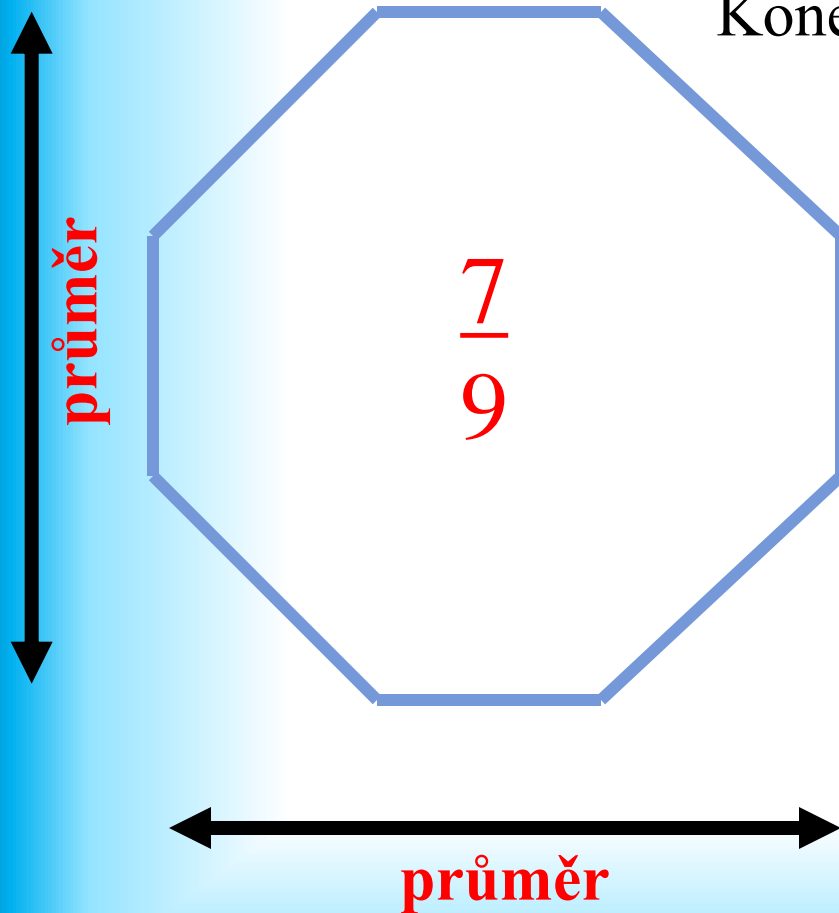

...takže dohromady je to $\frac{5}{9} + \frac{4}{18}$
 $= \frac{10}{18} + \frac{4}{18} = \frac{14}{18} = \frac{7}{9}$

Takže celková plocha osmiúhelníku je $\frac{7}{9}$ obsahu čtverce.

Egyptská osmiúhelníková metoda

Konečně... Jsme skoro u konce!

Máme osmiúhelník s plochou $\frac{7}{9}$ původního čtverce.

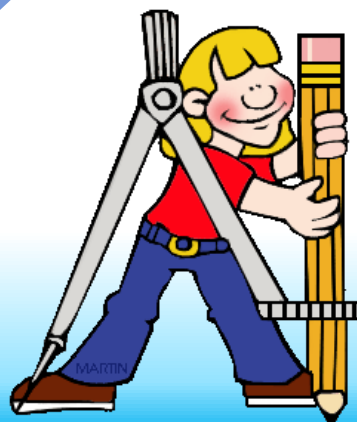
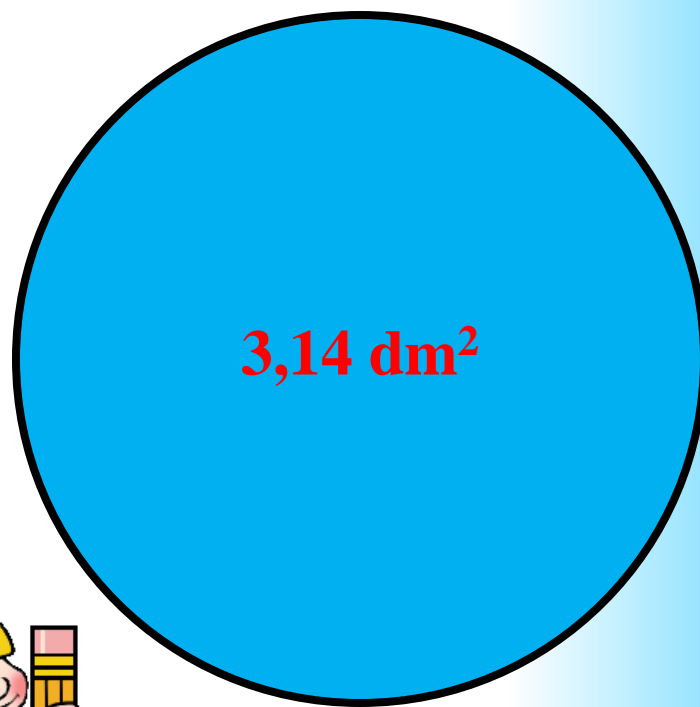
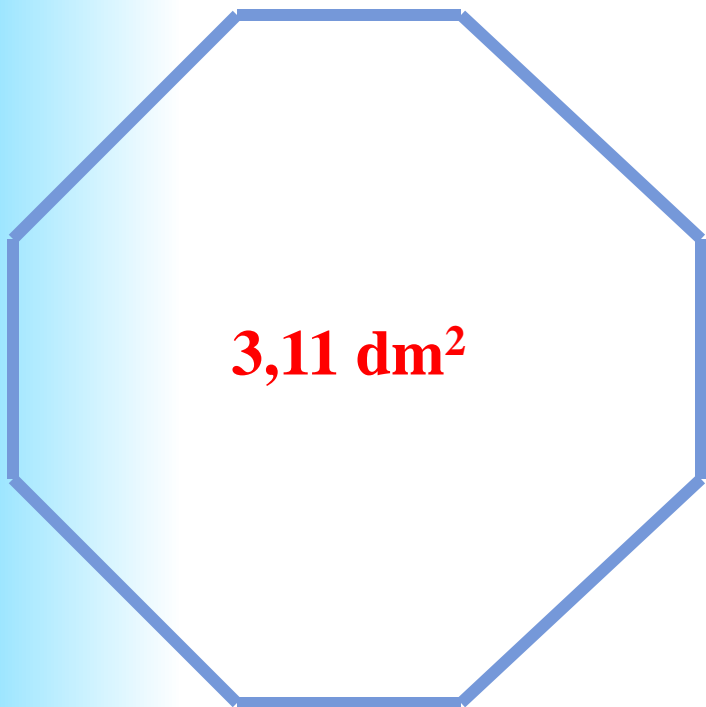
Původní čtverec měl plochu 4 dm^2 .

Takže $\frac{7}{9} \cdot 4$ je $\frac{28}{9}$

a to je 3 a $\frac{1}{9}$

což je $3,11 \text{ dm}^2$

Rozdíl oproti modernímu výpočtu pomocí čísla π je pouze 0,03 což je asi o 1 %.

Odkazy a další materiály k tomuto tématu :

- http://www.walter-fendt.de/m14cz/piberechnung_cz.htm
- obvod a obsah kruhu - názorně – java aplet
- <http://www.mathopenref.com/circlearea.html>
- obsah kruhu – názorně + další témata ke kruhu a kružnici

Použité obrázky :

http://math.phillipmartin.info/math_compass.htm

